

ԱՐՄԱՎԻՐԻ Ռ.ԵՂՈՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ԹԻՎ1 ԱՎԱԳ ԴՊՐՈՑ



ՀԵՏԱԶՈՏԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔ

Հետազոտության թեման՝ Տեղեկատվական տեխնոլոգիաների դերը տարրական դպրոցում ուսուցման որակի բարձրացման գործում

Հետազոտող ուսուցիչ՝ Արմինե Համբարձումյան

Արմավիրի մարզի Արևիկի միջնակարգ դպրոց ՊՈԱԿ

Մենթոր՝ Լիլիթ Զայան

Արմավիր 2023թ.

Բովանդակություն

Նախաբան	3
Տեղեկատվական տեխնոլոգիաները ժամանակակից կրթության մեջ	
Գրական ակնարկ	
ՏՀՏ-ի կիրառումը և արդյունքները	7
Տեղեկատվական և հաղորդակցական տեխնոլոգիական գործիքների կիրառման հնարավորությունները ուսուցման գործընթացում	11
ՏՀՏ-ի տեխնիկական միջոցները	11
Տեղեկատվական տեխնոլոգիաների կիրառման առանձնահատկությունները, օգտագործման առավելություններն ու թերությունները կրտսեր դպրոցականի ուսուցման գործընթացում	13
Գործնական համատեքստ	18
Հիմնախնդիրների վերաբերյալ սոցիոլոգիական հարցումների անկացում և արդյունքների վերլուծություն	19
Ամփոփում	24
Օգտագործված գրականության ցանկ	26

Նախաբան

Տեղեկատվական և հաղորդակցական տեխնոլոգիաները հանդիսանում են ժամանակակից ամենաբուռն զարգացող բնագավառներից մեկը, որը մեծ թափով մուտք է գործում հասարակական կյանքի բոլոր ոլորտները՝ նպաստելով դրանց որակական փոփոխություններին: Կրթության բնագավառում ՏՀՏ-ի կիրառությունը նույնպես մեծ թափով ընդլայնվում է: Հայաստանի կրթության համակարգում ՏՀՏ կիրառության ընդլայնման ուղղությամբ իրականացվել և շարունակում են իրականացվել բազմաթիվ ծրագրեր:

Ժամանակակից աշխարհում տեղեկատվական և հաղորդակցական տեխնոլոգիաները սերտորեն ինտեգրված են մեր կյանքի բոլոր ոլորտներին, այդ թվում կրթական գործընթացին: Ուսուցման էլեկտրոնային միջոցների կիրառումը նկատելիորեն ազդում է կրթական համակարգի վրա և նպաստավոր պայմաններ է ստեղծում ուսուցման ինովացիոն մեթոդների զարգացման համար:

Թեմայի արդիականությունը. 21-րդ դարը համակարգչային տեխնոլոգիաների դար է: ՏՏ ազդեցությունից անմասն չի մնում նաև կրթական համակարգը: Նորագույն ծրագրերն ու համացանցը փոխում են գիտելիքներ ձեռք բերելու ավանդական ուղիները: Տեղեկատվական տեխնոլոգիաները աշակերտներին նոր պահանջներ են ներկայացնում՝ Նրանք հիմնական կարողություններից բացի պետք է ունենան ժամանակի պահանջին համապատասխան հմտություններ՝ համագործակցություն հաղորդակցում ստեղծագործական մտածողություն և այլն: Տեղեկատվական մշակույթում փոխվում է նաև ուսուցչի դերը. նա դառնում է տեղեկատվական հոսքի համակարգողը: Ուստի ուսուցիչը պետք է տիրապետի ժամանակակից մեթոդներին և կրթական նոր տեխնոլոգիաներին՝ երեխայի հետ նույն լեզվով հաղորդակցվելու համար: Տարրական դպրոցի ուսուցչի առջև ծառայած հիմնական խնդիրներից է ընդլայնել աշակերտների մտահորիզոնը, խորացնել գիտելիքները շրջապատող աշխարհի մասին, բարձրացնել երեխաների մտավոր գործունեությունը և զարգացնել խոսքը: Օգտագործելով ուսուցման միայն ավանդական մեթոդներ, անհնար է լուծել այս խնդիրները: Համակարգչային տեխնոլոգիաների օգտագործումը կրթության ներկայիս մակարդակով թելադրված անհրաժեշտություն է: Այսօր «ուսուցիչ-աշակերտ-դասագիրք» ավանդական սխեմայի մեջ նոր հղում է մտցվում՝ համակարգիչ, իսկ դպրոցական գիտակցության մեջ՝ համակարգչային ուսուցում:

Տեղեկատվական տեխնոլոգիաները գիտելիքներ ձեռք բերելու լայն ասպարեզ են ստեղծում նաև տարրական դպրոցում ՏՏ-ների կիրառումը լուծում է կրտսեր դպրոցականի ուսուցման գործընթացի մի շարք խնդիրներ որոնց շարքին են դասվում դասավանդման գործընթացի աշխուժացումը աշակերտի զգայական համակարգերի օգտագործումը ճանաչողական գործընթացի կառուցումը աշակերտի անհատական կարողությունների և հմտությունների շնորհիվ

Աշխատանքի նպատակն է ուսումնասիրել տեղեկատվական տեխնոլոգիաների դերը արդի պայմաններում և վերլուծել դրանց նշանակությունը կրտսեր դպրոցականի ուսուցման գործընթացում:

Ներկայացնեմ հիմնախնդիրներին առնչվող արդիական հետազոտությունների կարճ վերլուծություն:

Ինչու՞ են անհրաժեշտ SՏՏ տեխնոլոգիաները ուսումնական գործընթացում:

Հաճախ ուսուցիչներն իրենք իրենց հարց են տալիս՝ իսկապե՞ս անհրաժեշտ է, որ ուսուցիչը տիրապետի համակարգչային տեխնոլոգիաներին և զարգացնի տեղեկատվական տեխնոլոգիաները օգտագործելու հմտությունները: Դպրոցներում տեղեկատվական տեխնոլոգիաների կիրառման նպատակները բավականին բազմազան են, սակայն հիմնականը ուսուցչի աշխատանքի համակողմանի դյուրացումն է և միևնույն ժամանակ նրան օգնելը՝ հասնելու համար դասավանդման որակի նոր մակարդակի, որը պահանջում է արդիականությունը: Ամրապնդել դպրոցականների մոտ ուսման մոտիվացիան, արթնացնել նրանց հետաքրքրությունը ճանաչողական գործունեության նկատմամբ, օգնել նրանց կենտրոնանալ ուսումնական գործընթացի վրա: Յուրաքանչյուր դասարանում սովորում են բարձր ուսումնառության, լավ կարողություններով և ցածր ճանաչողական մակարդակով և ինտելեկտուալ կարողություններով երեխաներ: Ինչպե՞ս հարմարեցնել ուսումնական գործընթացը յուրաքանչյուր սովորողի ճանաչողական կարողություններին:

Դասարանում ժամանակակից կրթական տեխնոլոգիաների կիրառումը այս խնդրի լուծման ճանապարհն է:

Հասնել դասավանդման ավելի արդյունավետ և ժամանակակից մեթոդների, յուրաքանչյուր սովորողին ցուցաբերել անհատական մոտեցում՝ առանց ժամանակի և այլ ծախսերի, դարձնել ուսումնական գործընթացը ավելի բազմազան և հետաքրքիր, խնայել ժամանակը՝ պատրաստվելով դասերին և հետևել ուսումնառության արդյունքներին, հասնել աշխատանքի պլանավորման և համակարգման նոր մակարդակի: Բացի այդ, հարկ է հիշել, որ այսօրվա ուսուցչի հրատապ խնդիրներից է աշակերտների շրջանում տեղեկատվական գրագիտությունը զարգացնելը, տեղեկատվական տեխնոլոգիաներից օգտվել սովորեցնելը և տեղեկատվական հասարակությանը համապատասխան մտածելակերպ ձեռք բերելը:

Ո՞ր կրթական իրավիճակներում է տեղին SՏՏ-ի կիրառումը: Գրեթե ցանկացածում: Տեղեկատվական տեխնոլոգիաները կիրառելի են դասի ցանկացած տեսակի և փուլի համար.

- Նոր նյութը բացատրելիս:

SՏՏ-ի օգնությամբ կարելի է արդյունավետորեն նոր թեմա ներկայացնել սովորողներին, բացահայտել խնդիրը, վառ մուլտիմեդիա շնորհանդեսը կարող է ուղեկցել ուսուցչի խոսքը, այն նկարագարելով վիդեո և աուդիո նյութերով, նկարներով, դիագրամներով:

- Սովորողների ինքնուրույն աշխատանք կազմակերպելիս:

Տեղեկատվական տեխնոլոգիաները թույլ են տալիս կազմակերպել ինչպես անհատական, այնպես էլ խմբային աշխատանք: Դասին սովորողները կարող են փնտրել և ընտրել տեղեկատվություն, պատրաստել ստեղծագործական առաջադրանքներ և ստեղծել մուլտիմեդիա արտադրանք:

- Առաջընթացը գնահատելիս և վերահսկելիս: ՏՀՏ-ն հնարավորություն է տալիս ժամանակակից ձևով իրականացնել վերահսկողություն և ինքնուրույն աշխատանք (ինտերակտիվ առցանց թեստեր, վիկտորինաներ), ինչպես նաև արագ ստուգում:

Որպեսզի դասարանում ՏՀՏ-ի կիրառումը իսկապես օգտակար լինի, ուսուցչի համար չափազանց կարևոր է

- Մշտապես կատարելագործել համակարգչային տեխնոլոգիաների տիրապետումը: Մենք ապրում ենք մի ժամանակաշրջանում, երբ տեխնոլոգիաները արագորեն զարգանում են: Ուսուցիչը պետք է պատրաստ լինի ժամանակին համընթաց քայլերով՝ մշտապես սովորելով տեղեկատվության մատուցման նոր մեթոդներ:

- Չափից դուրս չտարվել ՏՀՏ-ով: Համակարգչային տեխնոլոգիաների օգտագործումը չպետք է ինքնանպատակ լինի: Դասընթացներում արդյունավետության հասնել հնարավոր է միայն այն դեպքում, եթե համակարգչային տեխնիկայի կիրառումը տեղին է և հիմնավորված:

- Ցույց տալ համակարգչային ծրագրերի և ծառայությունների բոլոր հնարավորությունները անձնական օրինակով: Եթե ուսուցիչը օգտագործում է ՏՀՏ-ի ձեռքբերումներն իր ամենօրյա պրակտիկայում, ապա աշակերտների համար դժվար չի լինի յուրացնել հիմնական տեխնիկան: Հիմնական բանը հասկանալն է, որ ՏՀՏ-ի կիրառման յուրաքանչյուր իրավիճակի հետևում կա որոշակի ուսումնական առաջադրանք, իսկ երբեմն նույնիսկ մանկավարժական ռազմավարություն:

Ուսուցման էլեկտրոնային միջոցների գործածումը նկատելիորեն ազդում է կրթական համակարգերի վրա և նպաստավոր պայմաններ ստեղծում ուսուցման ինովացիոն մեթոդների զարգացման համար: Իմ ուսումնասիրության նպատակն է վեր հանել էլեկտրոնային ուսուցման հիմնախնդիրներն ու հիմնավորել իմ իսկ փորձով տեղեկատվական ու հաղորդակցական տեխնոլոգիաների կիրառման արդյունավետությունն ուսուցման գործընթացում: Համակարգչային գրաֆիկայի, անիմացիայի, կենդանի տեսապատկերման, ձայնի համակցված կիրառումը եզակի հնարավորություն է ընձեռում ուսումնասիրվող նյութն ընկալելու առավելագույնս դիտողական տեսքով, ավելի հասկանալի ու հիշելի: Դա հատկապես կարևոր է այն դեպքում, երբ սովորողը պետք է յուրացնի մեծածավալ տեղեկատվություն: Ժամանակակից տեխնոլոգիաների ներդրումը շատ կարևոր է ուսուցումն անհատականացնելու համար: Սովորողները պետք է կարողանան ձեռք բերել, գնահատել, արժևորել և փոխանցել տեղեկությունները: Տեխնոլոգիաների կիրառման արդյունքում զարգանում են սովորողների մտածողությունն ու համակարգչային

գրագիտության հմտությունները: Մեր կողմից կատարված դիտարկումները ցույց տվեցին, որ աշխարհագրության ուսուցման գործնթացում առավելագույն դիդակտիկ արդյունքի կարելի է հասնել միայն ժամանակակից տեղեկատվական և հաղորդակցական տեխնոլոգիաների համակարգված օգտագործման պայմաններում: Համակարգչային տեխնոլոգիաները, կրթական պաշարները, էլեկտրոնային ուսուցումը և տեղեկատվական կայքերն արդյունավետ չեն լինի, եթե նրանց կիրառումը կրի անջատ և ոչ նպատակամղված բնույթ:

Գրական ակնարկ

1. Տեղեկատվական տեխնոլոգիաները ժամանակակից կրթության մեջ:

1.1. ՏՀՏ-ի կիրառումը և արդյունքները:

Ժամանակակից տեղեկատվական տեխնոլոգիաները ուսուցման գործընթացում ունեն իրենց կարևոր նշանակությունը, որոնք ուղղված են կրթության որակի բարձրացմանը: Ուսուցման մեթոդների ընտրությունը փոխվում է ժամանակին համընթաց, և ՏՀՏ-ների ներդրմամբ պայմանավորված՝ անհրաժեշտություն է առաջանում վերանայելու ուսուցման բոլոր բաղադրիչները: Ուսուցման գործընթացում ՏՀՏ-ի ներդրումը հանգեցնում է էական փոփոխության՝ ավանդական մեթոդները փոխարինելով ժամանակակից մեթոդների, հնարների, համադրելով ավանդական ու ժամանակակից մեթոդները և այլն: ՏՀՏ-ները ուսուցման արդյունավետության բարձրացման հնարավորություն են ստեղծում թե՛ ուսուցիչների, թե՛ աշակերտների համար: ՏՀՏ-ների կիրառմամբ ուսուցիչն արագ կողմնորոշվում է, թե աշակերտները որ հարցերին պատասխանելիս են դժվարացել, և ըստ այդմ կազմակերպում է դասի հետագա ընթացքը:

ՏՀՏ-ների կիրառմամբ աշակերտը ձեռք է բերում թե՛ տեխնոլոգիական, թե՛ առարկայական գիտելիքներ, կարողություններ և հմտություններ: Նա ունի նոր նյութը ամրապնդելու հնարավորություն՝ կատարելով անսահմանափակ թվով առաջադրանքներ: ՏՀՏ-ների կիրառումը խթանում է աշակերտի՝ սովորել սովորելու կարողությունը: Նա կարող է տեսական նյութը սովորել ինքնուրույն, հայթայթել իրեն հետաքրքրող և անհրաժեշտ ցանկացած տեղեկատվություն: Աշակերտին տրվում է ժամանակը կառավարելու ճկունություն: Նա կարող է առաջադրանքները կատարել իրեն հարմար ցանկացած ժամի և ցանկացած վայրում, առանց որևէ սահմանափակման:

ՏՀՏ-ների կիրառումը խթանում է աշակերտների ուսումնական դրդապատճառները, բարձրացնում ուսումնական գործընթացի արդյունավետությունը, նպաստում

սովորողների ճանաչողական, վերլուծական, քննադատական մտածողության զարգացմանը, հարստացնում ուսուցման մեթոդները, միջոցները և հնարները:

SZS բաղադրատարրերը, ըստ դիդակտիկական ուղղվածության, կարելի է առանձնացնել հետևյալ խմբերի:

1. Նյութեր, որոնք նախատեսված են ուսումնական նյութի նախնական ծանոթության, արդյունավետ ընկալման համար (համակարգչային տեքստեր, լուսանկարներ, տեսասկավառակներ):

2. Էլեկտրոնային դասագրքեր, կիրառական ծրագրերի և թեստերի փաթեթներ, որոնց դիդակտիկական հիմնական գործառույթներն են սովորողների գիտելիքների ամրապնդումն ու ստուգումը:

3. Վիրտուալ լաբորատորիաներ և համակարգչային լսարաններ, որոնցում իրականանում են ուսումնասիրվող գործընթացները: Այդ միջոցների դիդակտիկական հիմնական նշանակությունը սովորողների մասնագիտական կարողությունների և հմտությունների զարգացումն է:

4. Մասնագիտական գործունեության ավտոմատացված համակարգերը և կիրառական այն ծրագրերը, որոնք ուսանողների կողմից կարող են օգտագործվել ուսումնասիրվող թեմայի վերաբերյալ տարբեր աշխատանքներում, իրականացվում է որպես ազատ հետազոտություն:

SZS բաղադրատարրերի վերը դասակարգված խմբերի գործառութային նշանակությունը համապատասխանում է սովորողների իմացական գործունեության կազմակերպման փուլերի հիմնավորված հաջորդականությանը՝ ընկալում, գիտելիքների իմաստավորված յուրացում և ամրապնդում, անձնական փորձի ձևավորում (կարողություններ, մասնագիտական հմտություններ), հետազոտական ու որոնողական գործունեություն:

SZS-ների կիրառմամբ հնարավոր է յուրաքանչյուր երեխայի նկատմամբ անհատական մոտեցում ցուցաբերել, պլանավորել և համակարգել աշխատանքը: Մա առավելություն է դիտվում ուսուցման ավանդական ձևերի համեմատությամբ: Դա ուսումնական նյութի անհատական ընկալման, ընտրության հնարավորությունն է, նրա յուրացման ժամանակահատվածի անհատական բաշխումը, նյութի յուրացման արագության կարգավորումը ըստ սովորողի ընդունակությունների ու

հնարավորությունների: Ժամանակակից հաղորդակցական տեխնոլոգիական միջոցները դասավանդողի և սովորողի հարաբերությունները դարձնում են օպերատիվ, արդյունավետ ու մատչելի: Այնուհանդերձ նշենք, որ անհատական ուսուցման իրականացման գործընթացում չեն ձևավորվում ուսումնական պարապմունքների խմբային ձևերի կազմակերպման ժամանակ ձևավորվող հատկանիշներ՝ հաղորդակցական և թիմում աշխատելու կարողություններ, փոխօգնություն, աջակցություն, հանդուրժողականություն, համակեցություն և խմբի համար պատասխանատվություն կրելու կարողություն:

Էլեկտրոնային ուսուցման համակարգերը, որոնք կառուցված են մուլտիմեդիական տեխնոլոգիաների հիման վրա, ներկայումս ուսուցման առավել արդյունավետ միջոցներից են: Հատկապես այս պարագայում է լիարժեքորեն իրականանում դասավանդման մեթոդիկայի հին, բայց ժամանակով ստուգված սկզբունքը՝ լավ է մեկ անգամ տեսնել, քան հարյուր անգամ լսել: Ժամանակակից գրաֆիկական խմբագրիչները թույլ են տալիս ստեղծել իրական օբյեկտների առաջին կարգի 3-D մոդելներ: Ուսուցիչն ու սովորողն այսօր հնարավորություն ունեն վիրտուալ շրջայցեր կատարել աշխարհի պատկերասրահներով, օգտվել Էլեկտրոնային արխիվների, կատալոգների և գրադարանների նյութերից: Համակարգչային գրաֆիկայի, անիմացիայի, կենդանի տեսապատկերման, ձայնի համակցված օգտագործումը եզակի հնարավորություն է ընձեռում ուսումնասիրվող նյութն առավելագույնս ընկալելու դիտողական տեսքով, դարձնելով այն ավելի հասկանալի ու հիշելի: Դա հատկապես կարևոր է այն դեպքում, երբ սովորողը պետք է յուրացնի մեծ ծավալի տեղեկատվություն:

S2S զարգացումները նպաստում են տեղեկատվական հեռահաղորդակցմանը, ինչն էլ իր հերթին նպաստում է հեռավար ուսուցման կիրառման հնարավորությունների արդյունավետ իրականացմանը: Ինտերնետային գլոբալ համացանցը ապահովում է հսկայական ծավալով տեղեկատվության մատչելիություն Երկիր մոլորակի ամբողջ տարածքում:

S2S գործիքների, որպես կրթության նոր ձևերի կանխամտածված միջոցների գրագետ օգտագործմամբ, կարող են լուծվել մի շարք կարևոր դիդակտիկ խնդիրներ՝

- նախ և առաջ բարելավել ուսուցման գործընթացը, դասի անցկացման մեթոդները,
- զգալիորեն բարձրացնել սովորողի ինքնուրույն աշխատանքի մակարդակը, նրանց ինքնուսուցման արդյունավետությունը,
- ակտիվացնել սովորողի ուսուցման գործընթացը հետազոտական, որոնողական գործունեության ուղղությամբ,
- նպաստել սովորողների ճանաչողական, վերլուծական, քննադատական կարողությունների զարգացմանը,
- ազդել սովորողի մոտիվացիայի ձևավորման վրա,
- ապահովել շարունակական և ճկուն ուսուցման գործընթացը,
- ստեղծել տարբեր ուսումնական իրավիճակներ, որոնցում սովորողը նյութը սովորում է խաղային ձևով,
- ապահովել ուսումնական նյութի յուրացման անհրաժեշտ մակարդակը,
- իրական սարքավորումների վրա հեռահար փորձեր անցկացնել,
- տարբեր տեսակի տեղեկատվության հաղորդակցման և տեղեկատվության ընտրության ու համակարգման հմտությունների և կարողությունների ձևավորման համար և այլն:

1.2. Տեղեկատվական և հաղորդակցական տեխնոլոգիական գործիքների կիրառման հնարավորությունները ուսուցման գործընթացում:

SZS-ները էներգետիկ ազդեցություն են ունենում ողջ ուսումնական գործընթացի, ինչպես նաև սովորողների կրթության վրա, քանի որ դրանք արմատապես փոխում են գիտելիքների փոխանցման սխեման և դասավանդման մեթոդները: Բացի այդ, կարելի է նշել, որ կրթական համակարգում SZS-ի ներդրումը ոչ միայն ազդում է կրթական տեխնոլոգիաների, նաև հանգեցնում է նորերի ձևավորման գործընթացին:

Կրթության մեջ օգտագործվող SZS գործիքները (ըստ Ի.Վ. Ռոբերտի) տեղեկատվական և հաղորդակցական տեխնոլոգիաների միջոցներ են, որոնք օգտագործվում են ուսումնասմեթոդական, նորմատիվ-տեխնիկական և ուղեցույց նյութերի հետ միասին, որոնք ապահովում են դրանց մանկավարժական օգտագործման օպտիմալ տեխնոլոգիաների ներդրումը:

1.2.1. SZS-ի տեխնիկական միջոցները

Ցանկացած կրթական համակարգի տեղեկատվական միջավայրի հիմնական SZS գործիքը *անհատական համակարգիչը* կամ *նոութբուքն է*, որոնք հանդիսանում են տեղեկատվության մշակման ունիվերսալ սարքեր:

Տպիչ - թույլ է տալիս թղթի վրա գրանցել ուսանողների կամ ուսուցչի կողմից ստեղծած տեղեկատվությունը: Շատ դպրոցական ծրագրերի համար գունավոր տպիչը ցանկալի է:

Պրոյեկտոր - արմատապես բարձրանում է ուսուցչի աշխատանքի տեսանելիության մակարդակը, և աշխատանքի արդյունքները ամբողջ դասարանին ներկայացնելու հնարավորությունը:

Վիզուալ և ձայնային տեղեկատվության մուտքագրման սարքեր (սկաներ, ֆոտոապարատ, տեսախցիկ, աուդիո և վիդեո ձայնագրիչ), որոնք հնարավորություն են տալիս ուղղակիորեն ներառել շրջակա աշխարհի ինֆորմացիոն պատկերները կրթական գործընթացում

Նոկալ և գլոբալ ցանցերը թույլ են տալիս ավելի արդյունավետ օգտագործել առկա տեղեկատվության, տեխնիկական և մարդկային ռեսուրսները, ապահովել ընդհանուր մուտք դեպի համաշխարհային տեղեկատվական ցանց:

Ինտերակտիվ գրատախտակը համակարգչին միացված սենսորային էկրան է: Համակարգչից պրոյեկտորը պատկեր է փոխանցում գրատախտակին: Պարզապես պետք է հավել գրատախտակի մակերեսին համակարգչի վրա աշխատելու համար: Ինտերակտիվ գրատախտակների համար նախատեսված հատուկ ծրագրաշարը թույլ է տալիս աշխատել տեքստերի և առարկաների, աուդիո և վիդեո նյութերի, ինտերնետային ռեսուրսների հետ, ձեռագիր նշումներ անել անմիջապես բացված փաստաթղթերի վրա և պահպանել ինֆորմացիան:

Պլանշետներ - փոքր սարքեր են, որոնք բնութագրվում են նոութբուքի և բջջային հեռախոսի միջև միջանկյալ չափսերով: Որոշ կենտրոններ դրանք ներառել են որոշ առարկաներում աշխատելու համար՝ շնորհիվ դիզայնի, ավելի հեշտ և ավելի ինտուիտիվ, քան նոթբուքերը:

Թվային գրքեր: Դրանք թվային տեքստային բովանդակությամբ գործիքներ են, որոնց համար պետք է օգտագործվի էկրան: Դասարանում այն հաճախ օգտագործվում է բովանդակության այլ տեսակների հետ միասին, ինչպիսիք են տեսալսողական կամ առցանց բովանդակությունը:

Դասարանում դրա ընդգրկումը իր հետ տարաձայնություններ առաջացրեց կրթական միջավայրում, քանի որ շատերը կարծում են դրա օգտագործումը որպես այլընտրանք թղթի փոխարեն, հետևաբար, դա կվնասի երեխաներին սովորել գրել և կարդալ: Այնուամենայնիվ, ինչպես մյուս գործիքները, դրանք մեծ օգուտներ են տալիս ուսուցման գործընթացում:

Վիրտուալ իրականությունը ինտերֆեյս է, որը տեխնոլոգիայի միջոցով ստեղծում է վիրտուալ տեսարան: Նմանակում է իրականության վրա հիմնված ձայնային, տեսողական և շոշափելի էֆեկտները՝ օգտագործողին թույլ տալով հավատալ, որ դրանք իրական միջավայրում են: Այն գործիք է ուսուցման բազմաթիվ հնարավորություններով: Կարելի է վերստեղծել հատուկ իրավիճակներ, որոնք թույլ են տալիս երեխաների մոտ տարբեր հմտությունների զարգացում:

սովորողների և մանկավարժի գործունեության համար՝ կյանքի կոչելու դասավանդման նոր մեթոդներ և միջոցներ:³

Տեղեկատվական տեխնոլոգիաների զարգացման հետ՝ ուսուցիչները բացառիկ հնարավորություն են ստանում տեսողականորեն ուղեկցել իրենց դասախոսական նյութը կամ օգտագործել վիդեո և աուդիո շնորհանդեսները որպես հավելում: Անկասկած, սովորողների կողմից ուսումնական նյութի յուրացման արդյունավետությունը մեծանում է, եթե հաշվի են առնվում նյութի ընկալման և մշակման անհատական առանձնահատկությունները:

Ըստ Ա. Վ. Դվորեցկայի գոյություն ունեն ութ տեսակի համակարգչային գործիքներ, որոնք օգտագործվում են ուսումնական գործընթացում՝ ելնելով դրանց ֆունկցիոնալ նպատակից.

1. Շնորհանդեսներ. էլեկտրոնային ֆիլմերի ժապավեններ են, որոնք կարող են ներառել անիմացիա, աուդիո և վիդեո դրվագներ: Դրանք ստեղծվում են անպիսի ծրագրային գործիքների միջոցով, ինչպիսիք են Power Point-ը կամ Open Impress-ը Այս համակարգչային գործիքները հետաքրքիր են նրանով, որ կարող են ստեղծվել ցանկացած ուսուցչի կողմից և ընդ որում նվազագույն ժամանակ ծախսելով Շնորհանդեսների օգտագործումը ընդլայնում է աշակերտների ստեղծագործական գործունեության և անհատի հոգեբանական աճի պայմանների շրջանակը՝ զարգացնելով ինքնուրույնություն և բարձրացնելով ինքնագնահատականը:

2. Էլեկտրոնային հանրագիտարաններ. Սրանք հանդիսանում են սովորական տեղեկատվական հրապարակումների անալոգներ՝ հանրագիտարաններ, բառարաններ, տեղեկատու գրքեր և այլն: Նման էլեկտրոնային հանրագիտարաններ ստեղծելու համար օգտագործվում են հիպերտեքստային համակարգեր և հիպերտեքստային նշագրման լեզուներ, ինչպիսիք են HTML-ը: Ի տարբերություն իրենց թղթային «գործընկերների», էլեկտրոնային հանրագիտարաններն ունեն լրացուցիչ հնարավորություններ. • աջակցում են հիմնաբառերի և հասկացությունների որոնման համակարգի մատչելիությանը • ունեն հիպերհղումների համար մատչելի որոնողական համակարգ • ունեն աուդիո և տեսահոլովակներ ներառելու հնարավորություն:

3. Դիդակտիկ նյութեր. Դրանք առաջադրանքների, թելադրությունների վարժությունների հավաքածուներ են, ինչպես նաև ռեֆերատների և շարադրությունների օրինակներ, որոնք ներկայացված են էլեկտրոնային ձևով՝ սովորաբար պարզ տեքստային ֆայլերի տեսքով՝ doc, txt ձևաչափերով:

³ Խաչատրյան Ռ. Մարտիրոսյան Կ. Ժամանակակից տեղեկատվական տեխնոլոգիաները որպես աշակերտների ուսումնական գործունեության անկյունաքար «Մխիթար Գոշ» ուսումնամեթոդական հոդվածներ 2016 2(45) էջ 213-215

4. Միմուլյատոր-ծրագրեր. Սրանք կատարում են դիդակտիկ նյութերի գործառույթները և կարող են հետևել լուծման ընթացքին ու հայտնել սխալների մասին:

5. Վիրտուալ փորձարարական համակարգեր. Սրանք ծրագրային համակարգեր են, որոնք թույլ են տալիս սովորողին փորձեր անցկացնել «վիրտուալ լաբորատորիայում»: Նրանց հիմնական առավելությունն այն է, որ թույլ են տալիս աշակերտին իրականացնել անպիսի փորձեր, որոնք իրականում անցկացնելն անհնարին կլինեն անվտանգության նկատառումներից և ժամանակային սահմանափակումներից ելնելով: Նման ծրագրերի հիմնական թերությունը դրանցում ներդրված մոդելի սահմանափակումներն են, որոնցից այն կողմ իր վիրտուալ փորձի շրջանակներում սովորողը դուրս գալ չի կարող:

6. Գիտելիքների վերահսկման ծրագրային համակարգեր. Սրանք ներառում են հարցաթերթիկներ և թեստեր: Նրանց հիմնական առավելությունը արդյունքների արագ, անաչառ և ավտոմատացված մշակումն է: Հիմնական թերությունը պատասխանների ոչ ճկուն համակարգն է, որը սուբյեկտին թույլ չի տալիս ցուցադրել իր ստեղծագործական ունակությունները:

7. Էլեկտրոնային դասագրքեր և ուսուցողական դասընթացներ. Սրանք միավորում են վերը նշված բոլոր տեսակները կամ դրանցից մի քանիսը մեկ համալիրի մեջ: Օրինակ, վերապատրաստվողին նախ խնդրում են դիտել վերապատրաստման դասընթացը(շնորհանդես), այնուհետև վիրտուալ փորձ ստեղծել՝ հիմնվելով վերապատրաստման դասընթացը դիտելիս ստացած գիտելիքների վրա(վիրտուալ փորձարարական համակարգ): Հաճախ այս փուլում սովորողին հասանելի են նաև ուսումնասիրվող դասընթացի էլեկտրոնային հանրագիտարանները, իսկ վերջում նա պետք է պատասխանի մի շարք հարցերի կամ լուծի մի քանի խնդիրներ(գիտելիքների վերահսկման ծրագրային համակարգեր):

8. Ուսումնական խաղեր և զարգացնող ծրագրեր. Սրանք ինտերակտիվ ծրագրեր են՝ խաղի սցենարով: Խաղի ընթացքում կատարելով տարբեր առաջադրանքներ՝ երեխաները զարգացնում են մանր մոտորիկայի հմտություններ, տարածական երևակայություն, հիշողություն և, հնարավոր է, ստանում են լրացուցիչ հմտություններ, օրինակ՝ սովորում են աշխատել ստեղնաշարի հետ⁴:

Տեղեկատվական տեխնոլոգիաները հնարավորություն են տալիս.

- ռացիոնալ կազմակերպել սովորողների ճանաչողական գործունեությունը ուսումնական գործընթացում
- ուսուցումն ավելի արդյունավետ դարձնել՝ սովորողի զգայական ընկալման բոլոր տեսակները ներգրավելով մոլտիմեդիա համատեքստում և ինտելեկտը զինելով նոր հայեցակարգային գործիքներով
- կառուցել բաց կրթական համակարգ, որն ապահովում է յուրաքանչյուր անհատի ուսումնական ուղին
- ներգրավել տարբեր կարողություններով երեխաների ակտիվ ուսուցման գործընթացում

⁴ Дворецкая А.В. Основные типы компьютерных средств обучения. //Школьные технологии. 2004. №3

- օգտագործել համակարգչի առանձնահատկությունները, որոնք թույլ են տալիս անհատականացնել ուսումնական գործընթացը և անդրադառնալ սկզբունքորեն նոր ճանաչողական միջոցներին
- ակտիվացնել ուսումնական գործընթացի բոլոր մակարդակները :
Տեղեկատվական և հաղորդակցական տեխնոլոգիաների կիրառումը կրտսեր դպրոցականների ուսուցման գործընթացում բարձրացնում է ուսումնական գործընթացի ընդհանուր մակարդակը՝ զարգացնելով սովորողների ճանաչողական գործունեությունը: Կարևոր է որ ուսուցիչը տիրապետի մի շարք հմտությունների: Դրանցից հիմնականներն են.

• տեխնիկական՝ համակարգչով աշխատելու համար անհրաժեշտ գիտելիքներ՝ որպես ստանդարտ ծրագրաշարի օգտագործում.

• մեթոդական՝ կրտսեր դպրոցականներին ճիշտ գիտելիքներ հաղորդելու համար անհրաժեշտ հմտություններ.

• տեխնոլոգիական՝ տարրական դպրոցում անցկացվող տարբեր դասերին տեղեկատվական ուսուցման միջոցների գրագետ օգտագործման համար անհրաժեշտ հմտություններ:

Տեղեկատվական տեխնոլոգիաների օգտագործումը ուսումնական գործընթացում թույլ է տալիս.

- զգալիորեն խնայել ժամանակը դասարանում
- սովորողներին ցուցադրել դիզայնի լուծումների կոկիկ, հստակ օրինակներ
- ներդնել հետաքրքրաշարժ տարրեր, աշխուժացնել ուսուցման գործընթացը
- բարելավել նյութի յուրացման մակարդակը: Տեղեկատվական տեխնոլոգիաների օգտագործումը ուսուցչին թույլ է տալիս.
- հեռանալ դասի ավանդական ձևերից
- ծրագրի ինտերակտիվության շնորհիվ մշակել ուսուցման ակտիվ ձևեր
- ստեղծել ինտերակտիվ աշխատանք՝ հաշվի առնելով յուրաքանչյուր սովորողի կողմից նյութի յուրացման գործընթացի անհատական առանձնահատկությունները:

SS-ների այս առանձնահատկությունները թույլ են տալիս առանձնացնել նաև տեղեկատվական տեխնոլոգիաների օգտագործման առավելությունները որոնք կարելի է բաժանել երկու խմբի՝ տեխնիկական և դիդակտիկ:

Տեխնիկական առավելություններն են արագությունը, մանևրելու ունակությունը, արդյունավետությունը և այլ մուլտիմեդիական առանձնահատկությունները:

Ինտերակտիվ դասերի դիդակտիկ առավելություններն են սովորողների մոտ հետաքրքրության առաջացումը, ավելին սովորելու և տեսնելու ցանկությունը:

Այս ամենի հետ մեկտեղ չի կարելի անտեսել նաև համակարգչային տեխնոլոգիաների թերությունները :Մեզ բոլորիս հայտնի է, որ համակարգչի օգտագործումը չարաշահելը կարող է վնասներ հասցնել մարդու օրգանիզմին: Այդ վնասը կարող է լինել ինչպես ֆիզիկական այնպես էլ՝ հոգեբանական: Համակարգչից ամեն օր օգտվող մարդը ենթարկվում է

Էլեկտրամագնիսային 28 ճառագայթների ազդեցությանը, ինչի հետևանքով նրա մոտ կարող են առաջանալ մի շարք հիվանդություններ: Համակարգչի օգտագործման չարաշահումը կարող է նաև մեծ վնասներ հասցնել տեսողությանը մեջքի մկաններին Բացի ֆիզիկական վնասներից հատկանշական են նաև համակարգչի օգտագործման չարաշահմամբ պայմանավորված հոգեբանական վնասները Ղա կարող է լինել սթրես օրինակ՝ ինֆորմացիան կորցնելու դեպքում և կախվածություն ուրը հոգեկանի վրա բացասաբար ազդող երևույթ է Այս ամենից խուսափելու համար շատ կարևոր է պահպանել համակարգչից օգտվելու կանոնները Երեխաներին թույլատրվում է համակարգչի դիմաց անցկացնել օրական ոչ ավելի, քանի 2-3 ժամ: Ըստ կանոնի՝ մեծահասակների առանց ընդհատման աշխատելու առավելագույն ժամանակը մինչև 2 ժամն է, իսկ փոքրերինը՝ 10-20 րոպեն: Հանգստի միևնույն ժամանակը պետք է լինի ոչ պակաս քան 15 րոպե:

ՏՀՏ-ի արդյունավետությունը լիովին կախված է ինչպես կրթական ծրագրային միջոցների կիրառման որակից այնպես էլ դրանց ռացիոնալ և հմուտ ներդրումից ուսումնական գործընթացում Սովորողների մեջ պետք է մշակել դիտելու համեմատելու վերլուծելու և համակցելու տրամաբանական և մոդելավորված մտածողության կարողություններ Այդ գործընթացում հաղորդվող տեղեկատվությունն օժանդակ դեր պետք է կատարի⁵:

⁵ Սողոյան Ս. Թորոսյան Մ. Մանկավարժական գործընթացում համակարգչային տեխնոլոգիաների կիրառման հիմնական միջոցները և ուղղությունները «Մխիթար Գոշ» ուսումնամեթոդական հոդվածներ 2017 1(46)

Գործնական համատեքստ

Մենք արդեն գիտենք, որ ուսուցման էլեկտրոնային միջոցների կիրառումը նկատելիորեն ազդում է կրթական համակարգի վրա:

Ըստ Ա. Վ. Դվորեցկայի գոյություն ունեն ութ տեսակի համակարգչային գործիքներ, որոնք օգտագործվում են ուսումնական գործընթացում՝ ելնելով դրանց ֆունկցիոնալ նպատակից.

Այդ տեսակներից ընտրել եմ շնորհանդեսը և կիրառել «Ես և շրջակա աշխարհը» առարկայի դասի ընթացքում: «Երկնային մարմիններ» թեման ուսուցանելիս դիտել ենք սահիկահանդեսը: Նախ կատարել եմ բանավոր հայտորոշում և պարզել, թե նախնական ինչ գիտելիքներ ունեն տվյալ թեմայի վերաբերյալ: Այնուհետև դիտել ենք սահիկը և մանրամասն քննարկել: Բոլոր աշակերտները մասնակցություն են ունեցել դասին, արտահայտել կարծիք և մասնակցել քննարկումներին: Դասի վերջում հետադարձ կապի միջոցով պարզեցի, թե դասի վերջում ինչ նոր բան սովորեցին աշակերտները:

«Տեղեկատվական տեխնոլոգիաների դերը տարրական դպրոցում ուսուցման որակի բարձրացման գործում» թեմայի շրջանակներում իմ կողմից կատարած գործնական ուսումնասիրության վերլուծության արդյունքում հանգեցի այն եզրակացության, որ բարձրացավ սովորելու մոտիվացիան, ուսուցումը դարձավ բացատրական-պատկերազարդ, դասն անցկացվեց բարձր գեղագիտական մակարդակով, նպաստեց սովորողների ճանաչողական որակների խթանմանը, մեծացրեց ուսումնական գործընթացի արդյունավետությունը, նպաստեց սովորողների կողմից գիտելիքների գիտակցական յուրացմանը: (Տես՝ հավելված 1)

Այն դասերը, որտեղ չեն կիրառվում տեղեկատվական տեխնոլոգիաները ևս արդյունավետ են, բայց ունեն մի շարք թերություններ: Աշակերտների համար ուսուցման գործընթացը դառնում է ձանձրալի, բացի այդ երեխաների համար գիտելիքի աղբյուրը գիրքն է, իսկ նորագույն տեխնոլոգիաներ կիրառելիս երեխաները դուրս են գալիս կաղապարներից և գիտելիքի աղբյուրը դառնում է նաև համակարգիչը:

Ամփոփելով ուսումնասիրության արդյունքները կարող ենք փաստել, որ տեղեկատվական տեխնոլոգիաների միջոցով աշակերտները ցանկացած թեմայի վերաբերյալ շատ արագ և հեշտ կարողանում են նոր լրացուցիչ տեղեկություններ ստանալ և բախվելով մեծաքանակ ինֆորմացիայի՝ զարգացնել աշխարհայացքը, զարգանում է նաև աշակերտների տեսողական ընկալումը երևակայությունը զարգացվածության աստիճանը, իսկ դասավանդվող նյութը դառնում է առավել մատչելի, հետաքրքիր և պատկերավոր:

ՀԻՄՆԱԽՆԴՐԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՍՈՑԻՈԼՈԳԻԱԿԱՆ ՀԱՐՑՈՒՄՆԵՐԻ ԱՆՑԿԱՑՈՒՄ ԵՎ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ՎԵՐԼՈՒԾՈՒԹՅՈՒՆ

Կրտսեր դպրոցում տեղեկատվական տեխնոլոգիաների կիրառման խնդիրների լուծման մանկավարժական ուղիների ուսումնասիրման նպատակով իրականացրել են հետազոտական աշխատանք Արմավիրի մարզի, Արևիկի միջնակարգ դպրոցում իսկ հետազոտությունների արդյունքները վերլուծել են մաթեմատիկական-վիճակագրական մեթոդների օգնությամբ:

Հարցաշարի առաջին հարցն այսպիսին է.

Հարց 1. Դուք համարո՞ւմ եք տեղեկատվական տեխնոլոգիաները ժամանակակից կրթական գործընթացի բաղկացուցիչ մաս:

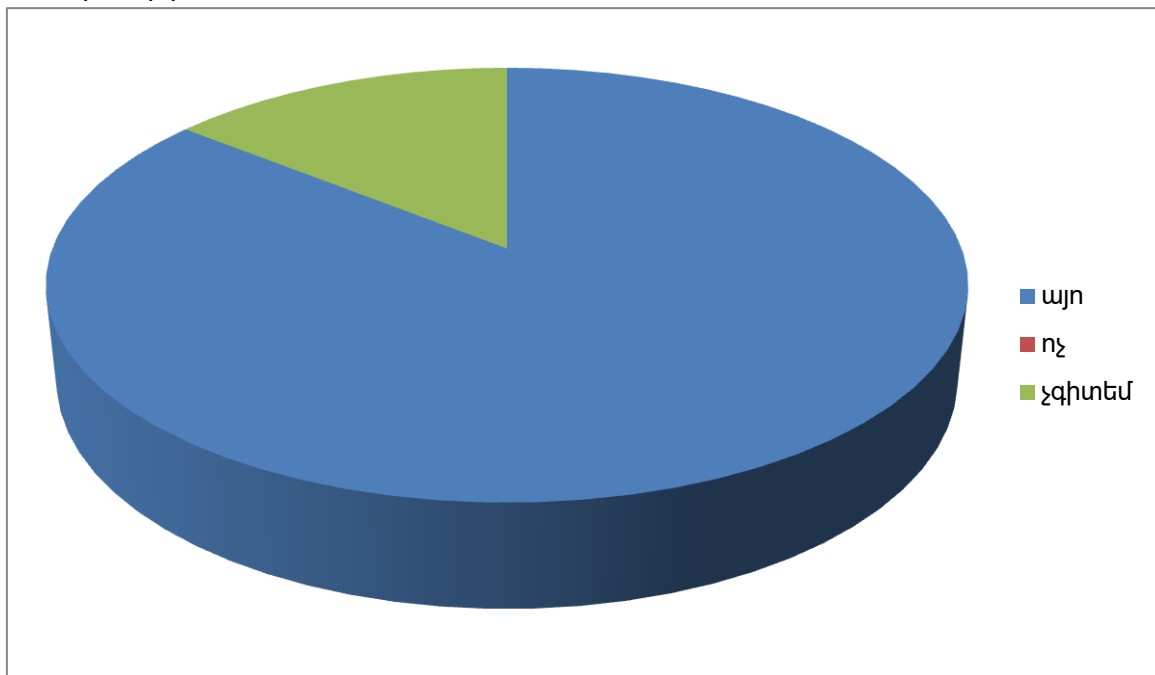
այո-7 ոչ-0 չգիտեմ-1

Տոկոսային հարաբերությամբ տվյալներն այսպիսին են.

այո- 87,5% ոչ-0 % չգիտեմ - 12,5%

Գծապատկեր1

1



Այս տվյալները վկայում են որ դասվարները իրոք տեղեկատվական տեխնոլոգիաները համարում են ժամանակակից կրթական գործընթացի բաղկացուցիչ մաս:

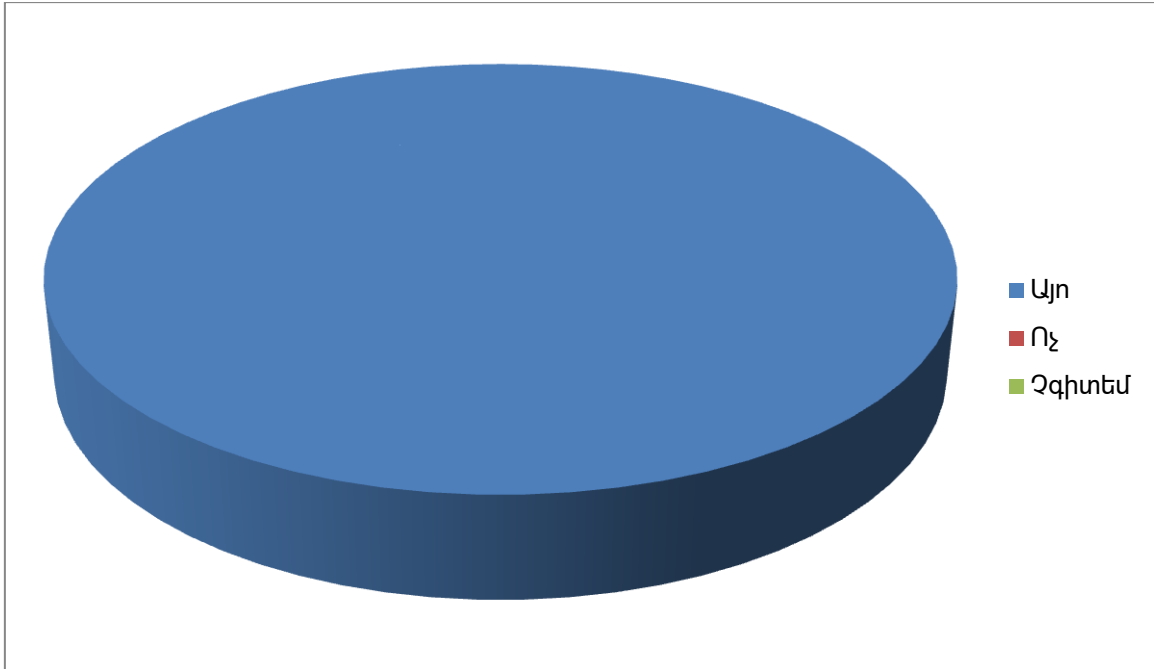
Հարց 2. Ըստ Ձեզ տեղեկատվական տեխնոլոգիաները նպաստո՞ւմ են սովորողների ճանաչողական որակների ձևավորմանը:

Այո - 8 ոչ - 0 չգիտեմ - 0

Տոկոսային հարաբերությամբ տվյալներն այսպիսին են.

այո-100% ոչ-% չգիտեմ-0%

Գծապատկեր 2



Ըստ այս տվյալների դասվարներից շատերի կարծիքով տեղեկատվական տեխնոլոգիաները նպաստում են սովորողների ճանաչողական որակների ձևավորմանը:

Վերլուծելով հարցաթերթիկը մենք եկանք այն եզրահանգման որ դասվարների մեծամասնության կարծիքով տեղեկատվական տեխնոլոգիաների միջոցով աշակերտները ցանկացած թեմայի վերաբերյալ շատ արագ և հեշտ այո ոչ չգիտեմ 31 կարողանում են նոր լրացուցիչ տեղեկություններ ստանալ և բախվելով մեծաքանակ ինֆորմացիայի՝ զարգացնել աշխարհայացքը:

Չարց 3. Կրթության տեղեկատվայնացման ո՞ր ուղղությունն եք ավելի հաճախ կիրառում տարրական դպրոցում:

SS օգտագործումը որպես դիդակտիկ ուսուցման գործիք-2

SS կիրառմամբ դասի անցկացում-6

Այլ-0

Տոկոսային հարաբերությամբ տվյալներն այսպիսին են.

SS օգտագործումը որպես դիդակտիկ ուսուցման գործիք-25%

SS կիրառմամբ դասի անցկացում-75%

Այլ-0%

Արդյունքներից պարզ է դառնում որ կրտսեր դպրոցում տեղեկատվական տեխնոլոգիաները կիրառելուց ուսուցիչների մեծ մասը հաշվի առնում է կրտսեր դպրոցական տարիքի առանձնահատկությունները նրանց մի մասը հաշվի առնում է մասամբ և շատ քչերը հաշվի չեն առնում ընդհանրապես:

Չարց 5. Ըստ Ձեզ տեղեկատվական տեխնոլոգիաներն ունե՞ն առավելություններ եթե այո ապա թվարկե՛ք դրանք:

Այս հարցի միջոցով փորձել են հստակեցնել դասվարների կարծիքը տեղեկատվական տեխնոլոգիաների առավելությունների վերաբերյալ :

Դասվարների կողմից տրվել են հետևյալ պատասխանները.

- ✓ Շատ արագ կարելի է գտնել ցանկացած տեղեկատվություն նկարներ խաղեր
- ✓ SS-ներն օգտագործում ենք ինֆորմացիայի ստացման պահպանման և փոխանցման գործընթացներ իրականացնելու համար
- ✓ Հասանելի և հետաքրքրաշարժ է՝ ի տարբերություն տեղեկատվական այլ աղբյուրների
- ✓ Տալիս է պրակտիկ գիտելիքներ տեսողական հիշողություն և տեսաինֆորմացիայի ընկալում
- ✓ Հետաքրքիր են արդիական նոր և մշտապես ձեռքի տակ:

Այս պատասխանները վերլուծելով մենք գալիս ենք այն եզրահանգման որ տեղեկատվական տեխնոլոգիաներն ըստ դասվարների ունեն բազմաթիվ առավելություններ:

Չարց 6. Ըստ Ձեզ տեղեկատվական տեխնոլոգիաներն ունե՞ն թերություններ եթե այո ապա թվարկե՛ք դրանք:

Դասվարների կողմից տրվել են հետևյալ պատասխանները.

- ✓ Դասապրոցեսի ժամանակ շատ հետաքրքիր է բայց դասից դուրս՝ ծանրաբեռնվածություն
- ✓ Դրանք առաջացնում են կախվածություն կարող են վնասել տեսողությանը
- ✓ SS հնարավորությունները չի կարելի չարաշահել այն պետք է համադրել ուսուցման ավանդական ձևերի հետ
- ✓ Համացանցում պարունակվող բազմաթիվ վտանգները անհրաժեշտ է ծնողական վերահսկողություն
- ✓ Երեխաները կլինեն ֆիզիկապես պասիվ գրքերից և հանրագիտարաններից կհեռանան ✓ SS-ներից ճիշտ օգտվելու համար սահմանափակ գիտելիքներ:

Չարց 87 Ըստ կարևորության գնահատե՛ք ինդրեմ տեղեկատվական տեխնոլոգիաների դերը կրտսեր դպրոցականի ուսուցման գործընթացում :

Շատ կարևոր է-1

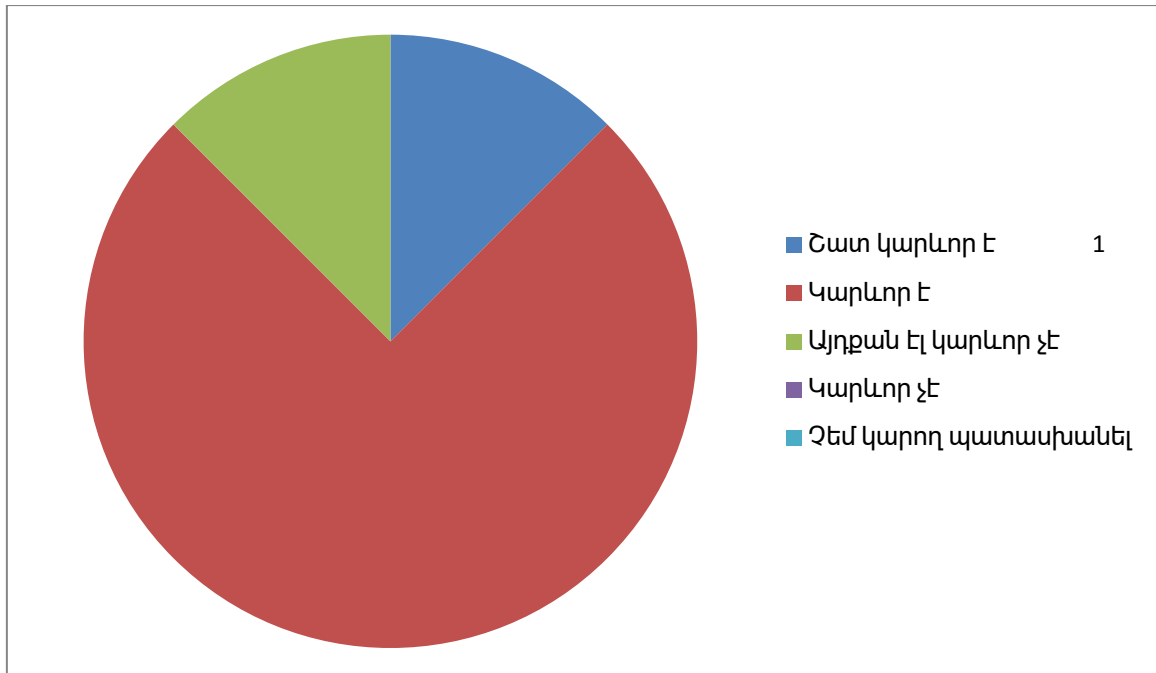
Կարևոր է-6

Այդքան էլ կարևոր չէ- 1

Կարևոր չէ-0

Չեմ կարող պատասխանել-0

Գծապատկեր 5



Տոկոսային հարաբերությամբ տվյալներն այսպիսին են.

Շատ կարևոր է-

Կարևոր է-60%

Այդքան էլ կարևոր չէ-20%

Կարևոր չէ-0

Չեմ կարող պատասխանել-0

Արդյունքների վերլուծությունը ցույց է տալիս որ դասվարները բազմաթիվ առավելությունների կողքին տեսնում են նաև տեղեկատվական տեխնոլոգիաների թերությունները:

ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ

«Տեղեկատվական տեխնոլոգիաների դերը կրտսեր դպրոցականի ուսուցման գործընթացում» թեմայի շրջանակներում իմ կողմից կատարած տեսական ուսումնասիրության և սոցիոլոգիական հարցումների վերլուծության արդյունքում հանգել ենք հետևյալ եզրակացությունների.

Կրթական գործընթացում տեղեկատվական և հաղորդակցական տեխնոլոգիաների կիրառումը ժամանակակից ուսումնական գործընթացի հրատապ խնդիր է: Տարրական դպրոցում SS կիրառմամբ դասը արդյունավետ կազմակերպելու և իրագործելու արդյունքում`

- ուսուցումը կդառնա բացատրական-պատկերազարդ
- դասերը կանցկացվեն բարձր գեղագիտական մակարդակով
- կնպաստի սովորողների ճանաչողական որակների խթանմանը
- կմեծացնի ուսումնական գործընթացի արդյունավետությունը
- կնպաստի սովորողների կողմից գիտելիքների գիտակցական յուրացմանը

Ուսումնասիրությունների արդյունքում առանձնացրել եմ կրթության տեղեկատվայնացման երկու հիմնական ուղղություններ` SS օգտագործումը որպես դիդակտիկ ուսուցման գործիք և SS կիրառմամբ դասի անցկացում :

Դրանցից յուրաքանչյուրի կիրառումն աչքի է ընկնում իր առանձնահատկություններով: Սակայն այստեղ ամենակարևորը հենց ուսուցչի գործոնն է. նա է պլանավորում դասի անցկացումը` նպատակահարմար մեթոդներով Տեղեկատվական տեխնոլոգիաների ճիշտ, տեղին և ժամանակին կիրառությունից է կախված ժամանակակից տեղեկատվական տարածքում սովորողների հմտությունների և կողմնորոշման կարողությունների զարգացումը, համակարգված և վերլուծական մտածողություն ունեցող անհատի կրթությունը, սովորողների և ուսուցիչների ստեղծագործական կապի ձևավորումը և զարգացումը, սովորողների մոտ համակարգչին` որպես ճանաչողական գործունեության գործիք վերաբերմունքի ձևավորումը

Մուլտիմեդիա տեխնոլոգիաների ներդրումը կրթական գործընթացում կրթության տեղեկատվայնացման առանցքային կետերից մեկն է: Հետազոտությունների արդյունքները ցույց են տալիս մուլտիմեդիա տեխնոլոգիաների կիրառման դերի կարևորությունը դասապրոցեսի ընթացքում, Մուլտիմեդիայի կիրառմամբ դասի կազմակերպումը և անցկացումը հնարավորություն է տալիս խնայել և` ուսուցչի և` աշակերտի ժամանակը դրանով իսկ ակտիվացնելով ուսումնական գործընթացը Այս տեխնոլոգիաների օգտագործումը ուսուցչին հնարավորություն կտան արագորեն համատեղել բանավոր և տեսողական-զգայական տեղեկատվությունը, ինչը

կնպաստի սովորողների մոտիվացմանը, ուսուցման համար իրական միջավայրի ստեղծմանը ուսումնասիրվող նյութի ավելի խորը և գիտակցված յուրացմանը

Տեղեկատվական տեխնոլոգիաների զարգացման հետ՝ ուսուցիչները բացառիկ հնարավորություն են ստանում տեսողականորեն ուղեկցել իրենց դասը ինչը անկասկած, մեծացնում է սովորողների կողմից ուսումնական նյութի յուրացման արդյունավետությունը՝ եթե հաշվի են առնվում նյութի ընկալման և մշակման անհատական առանձնահատկությունները: Բազմաթիվ առավելությունների կողքին չի կարելի մոռանալ նաև տեղեկատվական տեխնոլոգիաների թերությունների մասին: Երբեմն տեղեկատվական տեխնոլոգիաները չճառայելով իրենց նպատակին՝ վնասում են երեխայի թե՛ ֆիզիկական թե՛ հոգեկան առողջությունը: Նման խնդիրներից խուսափելու համար շատ կարևոր է անվտանգության նորմերի պահպանումը: Դրանցից կարող ենք շեշտել կրտսեր դպրոցական տարիքի երեխայի համակարգչի առջև օրական ոչ ավելի քան 30-40րոպե անցկացնելը և համացանցում առկա բազմատեսակ ինֆորմացիայի համակարգումը :

Հիմնախնդրի համապարփակ ուսումնասիրության նպատակով անցկացվել են սոցիոլոգիական հարցումներ տարբեր դպրոցների դասվարների հետ: Անցկացված հարցումների վերլուծությունից պարզ է դառնում որ դասվարներից շատերը տեղեկատվական տեխնոլոգիաները համարում են ժամանակակից կրթական գործընթացի բաղկացուցիչ մաս քանի որ շատ են կարևորում դրանց դերը կրտսեր դպրոցականի ճանաչողական որակների ձևավորման գործում: Ամփոփելով ուսումնասիրության արդյունքները կարող ենք փաստել, որ տեղեկատվական տեխնոլոգիաների միջոցով աշակերտները ցանկացած թեմայի վերաբերյալ շատ արագ և հեշտ կարողանում են նոր լրացուցիչ տեղեկություններ ստանալ և բախվելով մեծաքանակ ինֆորմացիայի՝ զարգացնել աշխարհայացքը, զարգանում է նաև աշակերտների տեսողական ընկալումը երևակայությունը զարգացվածության աստիճանը, իսկ դասավանդվող նյութը դառնում է առավել մատչելի, հետաքրքիր և պատկերավոր:

Առաջարկություններ

- Ուսուցիչներին հաճախակի ներգրավել վերապատրաստման դասընթացներին:
- Ապահովել դասարանի կահավորանքը, արդիականացնել դիտակտիկ նյութերի ու զննական պարագաների պաշարները:
- Ապահովել դասարանը համակարգիչներով և համացանցի հասանելիությամբ:

ՕԳՏԱԳՈՐԾՎԱԾ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՑԱՆԿ

1. Արամյան Ն. Ս., Մանկավարժության արդի խնդիրները, Մարտահրավերներ և լուծումներ, Հանրապետական գիտաժողովի նյութերի ժողովածու, Երևան, ՀՀ ԳԱԱ «Գիտություն» հրատարակչություն, 2015թ., 336 էջ 2

2. Խաչատրյան Ռ., Մարտիրոսյան Կ., Ժամանակակից տեղեկատվական տեխնոլոգիաները որպես աշակերտների ուսումնական գործունեության անկյունաքար, «Մխիթար Գոշ» ուսումնամեթոդական հոդվածներ, 2016թ., 2(45), էջ 213-215

3. Հակոբյան Լ., Ադամյան Ն., Ժամանակակից տեղեկատվական-հաղորդակցական տեխնոլոգիաների կիրառումը տարրական դպրոցում, «Մանկավարժական միտք», 2016թ., 3-4(62-63)

4. Սողոյան Ս., Թորոսյան Մ., Մանկավարժական գործընթացում համակարգչային տեխնոլոգիաների կիրառման հիմնական միջոցները և ուղղությունները, «Մխիթար Գոշ» ուսումնամեթոդական հոդվածներ, 2017թ., 1(46)

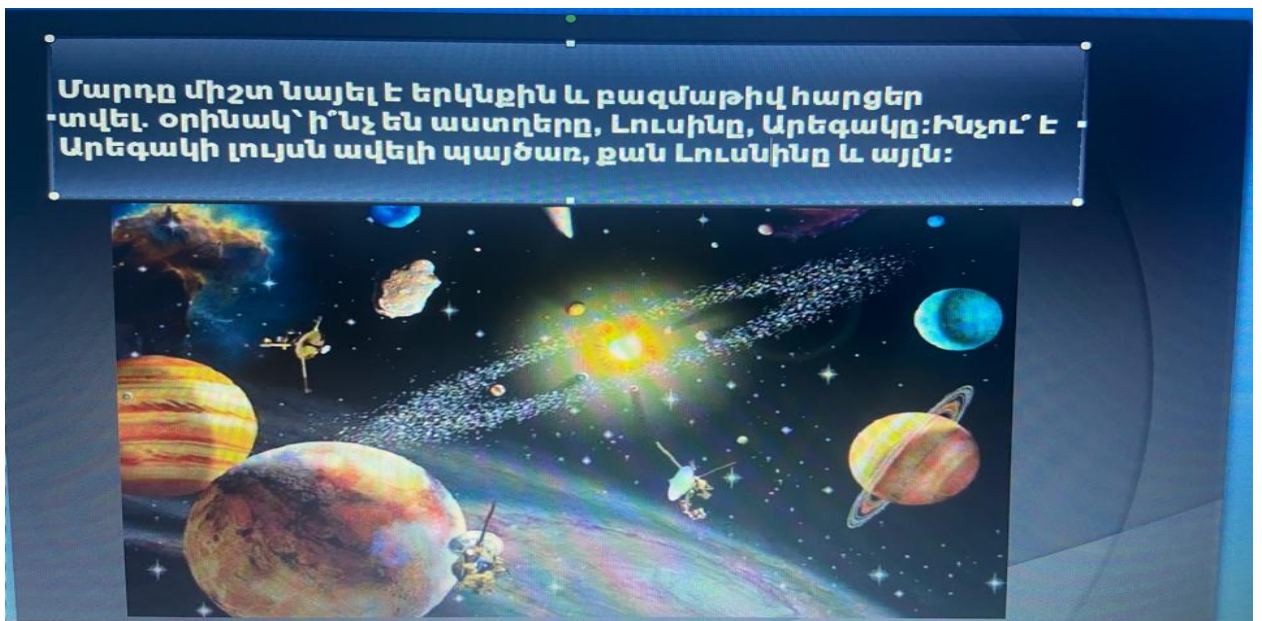
5. Պետրովսկի Ա. Վ. Տարիքային և մանկավարժական հոգեբանություն «Լույս» հրատարակչություն Երևան 1 77թ

6. Աջամոլյան Արմեն, Եղիազարյան Կարինե, «Ժամանակակից տեղեկատվական տեխնոլոգիաներն էլեկտրոնային ուսուցման գործնառնություն և հիմնախնդիրները»

6. Андреев А.А. Компьютерные и телекоммуникационные технологии в сфере образования. //Школьные технологии. 2001. №3 8. Бадарча Д. М. Информационные и коммуникационные технологии в образовании : монография : ИИТО ЮНЕСКО, 2013. – 320 стр 9. Башмаков М.И., Поздняков С.Н., Резник Н.А. Процесс обучения в информационной среде //Школьные технологии. – 2000, № 6. 10. Дворецкая А.В. Основные типы компьютерных средств обучения. //Школьные технологии. 2004. №3

8Элементы списка иллюстраций не найдены. Дворецкая А.В. Основные типы компьютерных средств обучения. //Школьные технологии. 2004. №3.

Հավելված 1



Երկնային մարմինների երկարատև
դիտարկումների շնորհիվ մարդիկ արդեն
ստացել են շատ հարցերի պատասխաններ:
Դեռևս հեռու անցյալում ծագել է երկնային
միարմիններն ուսումնասիրող մի գիտություն՝
աստղագիտությունը: Այժմ երկնային
մարմիններն ուսումնասիրելու համար տիեզերք
են թռչում տարբեր տիեզերական սարքեր:
Դրանց միջոցով մարդը շարունակում է
բացահայտել տիեզերքը:



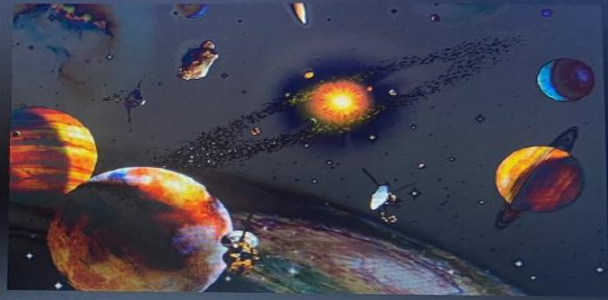
**Տիեզերք է թռչում նաև
մարդը: Տիեզերքն
ուսումնասիրում են
աստղադիտարաններից:**



Աշխարհում ճանաչված աստղադիտարաններից է
Բյուրականի աստղադիտարանը, որը երկար տարիներ
դեկավարել է աշխարհահռչակ գիտնական Վիկտոր
Ջամբարձումյանը:



Գիշերային երկնքում երևացող անհամար աստղերը լույս ու ջերմություն են արձակում: Աստղերը մեզ առկայծող կետերի տեսքով են երևում, որովհետև երկրից շատ մեծ հեռավորության վրա են գտնվում:



Արեգակը նույնպես աստղ է: Այն շիկացած գունդ է, որը մշտապես լույս և ջերմություն է ճառագում: Արեգակը երկրին ամենամոտ աստղն է: Արեգակը մի քանի հարյուր անգամ մեծ է երկրից: Արեգակը մեզանից գտնվում է 150 միլիոն կիլոմետր հեռավորության վրա, այդ պատճառով էլ փոքր է երևում: Արեգակն է ջերմացնում և լուսավորում մեր երկրագունդը: առանց Արեգակի երկրի վրա բույսեր, կենդանիներ և

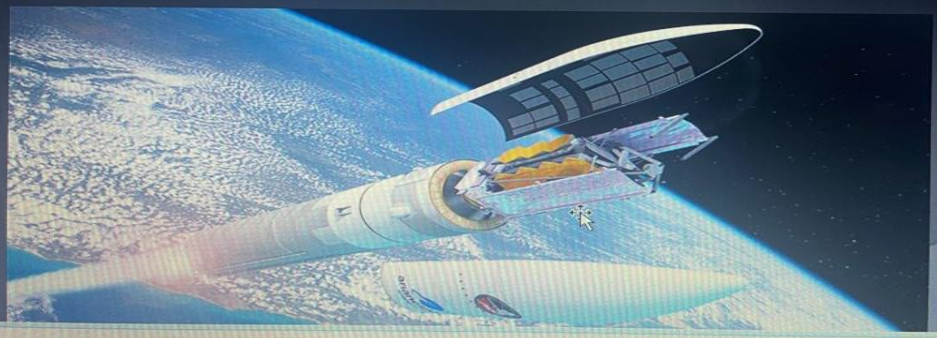
Արեգակի շուրջը պտտվում են տիեզերական տարբեր մարմիններ, որոնցից գլխավորները մոլորակներն են: Այդ բոլոր մարմինները Արեգակի հետ միասին կազմում են Արեգակնային համակարգը: Արեգակնային համակարգի մեջ է նաև մեր մոլորակը՝ երկիրը: Երկիրն իր սեփական լույսը և ջերմությունը չունի, դրանք ստանում է Արեգակից:



Երկիրն ունի գնդի ձև: 1961թվականին ռուս տիեզերագնաց Յուրի Գագարինը աշխարհում առաջինը տիեզերանավով թռիչք կատարեց դեպի տիեզերք, պտտվեց Երկրի շուրջը և վերևից տեսավ նրա ուռուցիկ մակերևույթը: 1989թվականին ամերիկյան «Դիսքավերի» տիեզերանավի անձնակազմի հետ տիեզերք թռավ նաև ամերիկահայ տիեզերագնաց Ջեյմս Բաոյանը:



Աստղադիտակի միջոցով կարելի է դիտել Լուսնի մակերևույթի լեռները և իջվածքները: Լուսինը օդ չունի: Այդ պատճառով էլ այնտեղ կյանք չկա: Լուսնի ուսումնասիրության գործում գիտնականներին մեծապես օգնում են տիեզերական հատուկ սարքերը՝ արհեստական արբանյակները: Երկրից բացի Լուսինը միակ երկնային մարմինն է, որտեղ ոտք է դրել մարդը: ամերիկացի աստղագնաց Նիլ Արմսթրոնգը 1969թվականին առաջինը ոտք դրեց Լուսնի վրա:



1. Ի՞նչ են աստղերը:
2. Ի՞նչ է Արեգակը:
3. Ինչո՞վ են նման և ինչո՞վ են տարբերվում աստղերն ու Արեգակը:
4. Երկնային ի՞նչ մարմիններ գիտե՞ք:
5. Բնական ի՞նչ արբանյակ ունի Երկիրը:
6. Ինչո՞վ է Լուսինը նման և ինչո՞վ է տարբերվում Արեգակից:

Հավելված 2

Հարցաթերթ

Հարցման նպատակն է ուսումնասիրել տեղեկատվական տեխնոլոգիաների դերը կրտսեր դպրոցականի ուսուցման գործընթացում

1. Դուք համարում եք տեղեկատվական տեխնոլոգիաները ժամանակակից կրթական գործընթացի բաղկացուցիչ մաս

ա) այո բ) ոչ գ) չգիտեմ

2. Ըստ Ձեզ տեղեկատվական տեխնոլոգիաները նպաստում են սովորողների ճանաչողական որակների ձևավորմանը

ա) այո բ) ոչ գ) չգիտեմ

3. Կրթության տեղեկատվայնացման ո՞ր ուղղությունն էք ավելի հաճախ կիրառում տարրական դպրոցում

ա) SS օգտագործումը որպես դիդակտիկ ուսուցման գործիք

բ) SS կիրառմամբ դասի անցկացում 40

գ) Այլ

4. Տեղեկատվական տեխնոլոգիաները կրտսեր դպրոցում կիրառելուց հաշվի առնու՞մ եք կրտսեր դպրոցական տարիքի առանձնահատկությունները

ա) այո բ) ոչ գ) մասամբ դ) չեմ կարող պատասխանել

5. Ըստ Ձեզ տեղեկատվական տեխնոլոգիաներն ունե՞ն առավելություններ, եթե այո, ապա թվարկե՛ք դրանք: -----

6. Ըստ Ձեզ տեղեկատվական տեխնոլոգիաները ունե՞ն թերություններ, եթե այո, ապա թվարկե՛ք դրանք: -----

7. Ըստ կարևորության գնահատե՛ք ինդրեմ տեղեկատվական տեխնոլոգիաների դերը կրտսեր դպրոցականի ուսուցման գործընթացում

ա) շատ կարևոր է բ) կարևոր է գ) այոքան էլ կարևոր չէ դ) կարևոր չէ

ե) չեմ կարող պատասխանել